

RADA PRO
VÝZKUM,
VÝVOJ
A INOVACE

Úřad vlády České republiky

Nové nástroje hodnocení v Modulech 1 a 2

Konference Implementace Metodiky 2017+

Univerzita Pardubice, 15. 6. 2023

Ondrej Majer, Oddělení hodnocení výzkumných organizací,
Sekce VVI, Úřad vlády ČR Úřad vlády ČR

Témata

- Modul 1 – peer review, klíčový nástroj nejen pro hodnocení SHV
- Modul 2 – různá relevance bibliometrie pro jednotlivé humanitní a sociální obory
- Modul 2 - statistiky nad RIV (aplikace)
- Příklady špatné praxe – afiliace, hodnocení SHV nástroji vhodnými pro přírodní vědy (bibliometrické ukazatele), hodnocení a financování SHV v rámci VŠ
- **Koncepční Analytická Podpora Rady** - Výzkum evaluačních metod formou hloubkových rozhovorů s předními odborníky z oblasti společenských a humanitních oborů

Subjektivita vs. objektivita hodnocení

- peer review je založeno na **subjektivním názoru** adekvátně zvolených odborníků
- **kalibrace** je problémem každého peer review

Zajištění kalibrace

- úprava známky panelistou resp. předsedou panelu
- harmonizace škály napříč panelem (stejný „world leading“)
- viditelnost výsledků M1 napříč panely

Opravné mechanismy

- VO může podat **námítku** proti hodnocení výsledku v M1
- námítky diskutovány v panelu, KHV
- dohlíží na ně hlavní koordinátor hodnocení

M1 – panelisté a hodnotitelé

Národní vs. mezinárodní zastoupení

- zvyšující se počet **zahraničních hodnotitelů** (**25 %** z nově přihlášených)
- nominace hodnotitelů závisí na aktérech systému
- pro část výsledků je nutné zapojení hodnotitelů/panelistů se **znalostí českého ekonomického a kulturního prostředí**
- panely složené z českých vědců/vědkyň (zahraniční afiliace/zahraniční praxe)
- **internacionalizace vědy** a zahraniční/domácí (některé komunity propojenější skrz odbornost než skrz národnost)

Modul 1 – neuralgické body

Zařazení výsledku

- špatné kritérium, špatný obor FORD (VO)
- interdisciplinární výsledky – možnost vyžádat si panelistu/hodnotitele z jiného panelu
- panelista má možnost přidat hodnotitele specializovaného na danou oblast

Jazyk výsledku

- hodnotitelé – zdůvodňování známky jazykem výsledku

Míra spoluautorství („podíl“)

- VO: nedostatečné zdůvodnění spoluautorství
- hodnotitelé/panely: interpretace dostatečné míry spoluautorství

M17+ a ARRA

M17+ je v souladu s mezinárodními deklaracemi o hodnocení vědy

- San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA) – 2013
- Leiden Manifesto – 2015
- **The Agreement on Reforming Research Assessment**

M17+ a ARRA

The Agreement on Reforming Research Assessment (Commitments)

1. ARRA: *Recognise the **diversity of contributions** to research in accordance with the needs and nature of the research ...(valuable contributions that researchers make to science and for the benefit of society, including diverse outputs beyond journal publications and irrespective of the language in which they are communicated)*

M17+ Modul 1:

- široká škála výstupů– monografie, sborníkové články, patenty, ...
- kritérium společenské relevance
- výstupy v národním jazyce (lingvistika, historie, ...)

M17+ a ARRA

2. ARRA: *Base research assessment primarily on **qualitative evaluation** for which peer review is central, **supported by responsible use of quantitative indicators***

M17+

- **Moduly 1, 3-5** jsou založeny na kvalitativním ohodnocení
- **Modul 2** – bibliometrie doplněná oborovými komentáři (panelistů komentují bibliometrii i na úrovni VO při tripartitách)

3. ARRA: *Abandon **inappropriate uses** in research assessment of journal- and **publication based metrics**, in particular inappropriate uses of Journal Impact Factor (JIF) and h-index*

M17+

- nedílnou součástí Modulu 2 jsou oborové komentáře bibliometrie
- použití AIS (WoS) a SJR (Scopus)

M17+ a nové nástroje

Statistiky nad databází RIV

- M2 – bibliometrická analýza – pouze WoS, Scopus
- **M2 statistiky nad RIV**
- všechny typy výsledků (knihy, sborníky, software, patenty...)
- oborové profily
- profily VO (org. jednotek) podle typů a množství výstupů
- pro knihy statistika podle nakladatelství
- přehled patentů (země uplatnění)
- ...

(ukázka viz aplikace)

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiNTk1YzUxY2EtM2IzM2I0MzliLThiZDYtOTA1YmFhOTkzMzlkliwidCI6IjZjNmIzYTl4LWQ2MzEtNDgxMi1hMTQzLWNhNWY2NzFjNTVhYyIsImMiOjI9>

KAPR

Výzkum evaluačních metod formou hloubkových rozhovorů s předními odborníky z oblasti společenských a humanitních oborů

Základní okruhy problémů

- Hodnocení humanitních a společenských věd metodami vhodnými pouze pro přírodní vědy
- Úzké spektrum „uznávaných výsledků“
- Nepřiměřený tlak na cizojazyčné publikace/publikace v zahraničí

Všechny tyto problémy směřují na nižší úrovně systému hodnocení:

- **vysoké školy**
- **poskytovatele** (Ministerstvo kultury, MŠMT)
- **grantové agentury** (NAKI, ...)

KAPR

Hodnocení SHV metodami vhodnými pouze pro přírodní vědy

- bibliometrické ukazatele (impakt faktor, h-index, AIS, ...)
- institut prvního autora
- absolutní počet citací
- ignorování databáze Scopus
- tlak na výlučné publikování v cizím jazyce v zahraničí
- tlak na publikování v impaktovaných časopisech / ve vyšších kvartilech bez ohledu na jejich význam pro obor

KAPR

Tlak na (výlučné) publikování v cizím jazyce

- tlak na publikování v impaktovaných časopisech / ve vyšších kvartilech bez ohledu na jejich význam pro obor
- Významně vyšší nároky na jazykovou kvalitu
- Nedostatek financí na korektury/překlady
- Tlak na zařazení domácích časopisů do sledovaných databází
- Chybějící mise oboru / instituce – směřování některých periodik do domácí oblasti (odborná veřejnost, širší veřejnost, ...)

KAPR

Úzké spektrum „uznávaných výsledků“

- Hodnocení projektů účelové podpory
- Úzce vymezený okruh výsledků ...
- Imapktované vs. neimpaktované časopisy
- Publikační vs. Nepublikační výsledky (software, databáze, výukový program, podcast,)

Děkuji za pozornost